

Lov som det rene Nonsens, som noget, det ikke var værd at bukke sig efter. Det viste sig, at de ikke blot over for dette Spørgsmaal forstode at afvende Befolkningens Interesse. Selv en saadan Lov som Loven om Tilskud til Sygekasserne fik ærede Medlemmer saaledes fremstillet for Befolkningen, at der i flere Aar var mange Sygekasser, der ikke søgte den Statshjælp, som de kunde faa efter den Lov om Understøttelse til Sygekasserne, der var gennemført. Nu tror jeg nok, at man ogsaa i Venstre har faaet Øjnene, op for denne Lovs gode Sider; der er vist ikke mange Sygekasser nu, som ikke søge Statshjælpen. Men selv om der nu med Hensyn til Spørgsmaalet om frivillige Overenskomster angaaende Tiendeafløsning ikke er afløst saa mange Tiender, som man har ønsket, skal jeg gøre opmærksom paa, at det kun er et kort Tidsrum, Loven har virket, den har kun været i fuld Virksomhed i et Tidsrum af ca. 4 Aar, og i det Tidsrum er der dog afløst hist og her adskillige Tiender. Jeg kan saaledes oplyse, at i Odense Amtsrads-kreds, er der afløst 12 Tiender, og 6 ere under Arbejde, i Mariibo Amtsrads-kreds er der afløst 8 Tiender, medens 10 — 12 ere under Arbejde, og flere andre Steder er Spørgsmaalet jo rejst, og man vilde jo maaske ogsaa lidt efter lidt komme til Overenskomst med adskillige Tiendeejere om Afløsning af Tiender ad den frivillige Overenskomsts Vej, men en anden Grund til, at Tiendeafløsningen efter Loven af 8de Maj 1894 ikke har faaet den Udstrækning, som man maatte ønske, er ogsaa den Maade, hvorpaa Ministeriet har stillet sig til den Sag; thi det er jo en absolut Fejl efter min Mening, at Ministeriet ikke straks har stillet sig i Spidsen for at søge Overenskomst med Rigsdagen om Afløsning af de Kongetiender, der ere i Statens Eje. Thi disse Kongetiender kunne jo med den nuværende Lov for Øje afløses, naar Regeringen og Rigsdagen ere enige om, for hvilken Pris de maa blive afløste, og jeg henstiller saavel til den højtærede Minister som til Finansudvalget at tage dette Spørgsmaal op til Overvejelse, hvis man ikke faar noget ud af den foreliggende Sag, hvad jeg jo ikke har Grund til at tro efter det Standpunkt, Regeringen har stillet sig paa over for det foreliggende Forslag. Dernæst maa jeg gøre opmærksom paa, at straks efter at Tiendeloven af 8de Maj 1894 var udkommen, udstedte den daværende Kultusminister, Bardenfleth, et Cirkulære af 27de April 1895 til samtlige Stiftsøvrigheder, hvor

den nævnte Minister, efter min Mening i Strid med Tiendelovens Ord og Aand, henstillede til Stiftsøvrighederne, at de som Regel ikke skulde godkende Overenskomster om Afløsning af Tiender, der vare henlagte til Skoler o. s. v., naar Afløsningssummen ikke svarede til Gennemsnittet af de sidste 24 Aars Kapitelstakst, med Udskydelse af de to højeste og laveste Kapitelstakster multipliceret med $28\frac{4}{7}$. Et saadant Cirkulære fra Regeringens Side var jo fuldstændig i Strid med Lovens Ord og Aand, og det har jo været et godt Middel til at standse Afløsningen af alle de Tiender, som Stiftsøvrighederne skulde sanktionere Overenskomsten om Afviklingen af. Men hvad nu det Forslag angaar, som foreligger her i Dag med Hensyn til Værdiansættelsen af Tienderne, stillet af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Borgbjærg) m. fl., da vil jeg herom sige, at det nævnte Ændringsforslag gaar jo ud fra det Hovedprincip, som den ærede Ordfører for Forslagsstillerne ogsaa har gjort opmærksom paa, at Staten ikke skal yde noget til Afløsningen af Tienderne her i Danmark. Men det Spørgsmaal er man jo over, idet Loven af 8de Maj 1894 om Adgang til at afløse Tiender jo bestemmer, at Staten skal yde sin Medvirking til Afløsning af Tienderne derved, at Staten renoncerer paa Skatten af alle de Tiender, der blive afløste, at Staten renoncerer paa Stempelgebyr, Tinglæsningsgebyr, og at Staten afholder alle Omkostninger ved enhver Tiendeafløsning. Derved er det Princip jo slaaet fast, at Staten maa yde sin Medvirking til Afløsningen af Tienderne. Det er ganske vist kun en lille Ydelse, Staten der er gaaet ind paa at give, men det er dog nogen Ydelse, og Princippet, at Staten skal træde hjælpende til, er dermed godkendt fra Lovgivningsmagtens Side, og eftersom Staten nu udvider sit Omraade til saa mange forskellige Sider og yder sin Støtte til saa mange forskellige Forhold, vilde det være mærkeligt, om man her i dette Ting vilde modsætte sig, at Staten i større Udstrækning end tidligere yder sin Medvirking til Afløsning af dette gamle Forhold, som er saa odiøst, fordi Tiendebyrden ved Tidernes Ugunst jo fortrinsvis, ja saa godt som udelukkende er skubbet over paa Bønderne; det er dem, der udrede Tienderne. Derfor vil jeg ikke tilraade at stemme for det Ændringsforslag, der er anbefalet af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds, fordi jeg mener, at saaledes som Sagen foreligger, og saadan som den har udviklet sig,